

LBRIS

We know
books

OSHO

DESTIN, LIBERTATE ȘI SUFLET

Care este semnificația vieții?

Traducere din limba engleză de
CĂTĂLINA GROSU

LITERA

București

Cuprins

Introducere	11
1. Misterul „Cine sunt eu?”	15
Eu însumi sunt o întrebare. Nu știu cine sunt. Ce să fac? Unde să mă duc? 15	
Trăiesc adesea cu sentimentul că nu fac ceva ce ar trebui să fac, sau că fac ceva ce nu ar trebui să fac; că ceva trebuie să se schimbe, și repede – îngrijorare de școlar care se teme că nu va obține nota de trecere și va fi exmatriculat. 20	
Mi-e mereu frică să rămân singur, pentru că atunci când sunt singur încep să mă întreb cine sunt. Mi se pare că, dacă port căutarea mai adânc, voi constata că nu sunt persoana care am crezut că sunt în toți acești douăzeci și șase de ani, ci o ființă, prezentă la momentul nașterii și poate în momentul anterior. Nu cunosc motivul pentru care senzația asta mă sperie de mă scoate din minți. O simt ca pe un fel de nebunie, și mă determină să mă pierd în lucrurile din afară ca să mă simt mai în siguranță. Cine sunt, și de ce teama asta? 33	
Am întrebări, dar nu sunt niciodată complete, iar eu nu știu cum să le formulez. 40	
2. În căutarea sensului.	49
Ce îmi doresc? 49	
Are rost să trăiești? 58	

De ce pretind oamenii că sunt ceea ce nu sunt? Care este psihologia din spatele acestei manifestări? 81

Studii din ultimii ani au arătat că anumite stări de conștiință determinate de tehnicile de meditație par să genereze anumite tipuri de lungimi de undă ale impulsurilor din creier. Aceste stări pot fi acum create prin stimulare electronică sau auditivă a creierului, dar pot fi inclusiv învățate prin biofeedback. „Starea de meditație” tradițională – a sta în tăcere (sau cel puțin în stare de alertă în tăcere) – se formează cu ajutorul undelor alfa sincronice bilaterale. Meditația mai profundă prezintă și unde teta bilaterale. Starea denumită „conștiință lucidă” prezintă unde alfa și teta sincronice bilaterale ca în meditația profundă, dar și unde beta caracteristice proceselor de gândire normală. Conștiința lucidă poate fi învățată prin biofeedback, folosind echipamentele cele mai moderne.

Aceste tipuri de stimulare și biofeedback sunt oare instrumente folositoare pentru cel care meditează? Care este relația acestor tehnici tehnologice cu starea de meditație care depășește tehnica? Este acesta un exemplu de îmbinare a științei cu meditația? 85

3. Sinele, non-sinele și reîncarnarea 97

Mie mi se pare că acel concept creștin al sufletului este asemănător cu ceea ce înțelegi prin noțiunea de observator. De ce Iisus nu a vorbit de posibilitatea reîncarnării sufletului? Aceasta pare să fie una din diferențele dintre religiile orientale și cele occidentale. Poți detalia puțin? 97

Un prieten cu doctorat în tehnologia informației, care și-a făcut teza în domeniul inteligenței artificiale, afirmă că omul este un calculator biochimic și nimic mai mult. Buddha a afirmat că toate lucrurile

sunt compuși și că nu există sine, suflet, spirit, nu există „eu”, ceea ce pare să fie în acord cu punctul de vedere al prietenului meu. Ajutați-mă, vă rog, pentru că simt că lipsește ceva din aceste păreri, dar nu pot vedea singur. 107

Cum poate cineva să facă diferența între iubirea de sine iluminată și egomanie? 112

Te-am auzit afirmând că Buddha nu a vorbit despre Dumnezeu pentru că nu se poate dovedi existența lui. Totuși, în continuare ne vorbește despre celelalte vieți și despre reîncarnare. Cum se potrivește aceasta unui fapt științific?

Buddha afirmă că nu există suflet. Ce rămâne mai exact după moarte? Ce este reîncarnarea? Înțeleg vag că rămâne ceva fără formă, dar poate avea acel ceva o entitate individuală? Același val nu poate renaște. 117

Există lucruri pe care un căutător ar trebui să le ceară, sau se întâmplă toate de la sine? 142

4. Destin, soartă și karma 147

Viețile noastre sunt predestinate sau nu? 147

Gradul de progres spiritual este predestinat? Sau viața omului este o serie de provocări și posibilități, fără a se cunoaște nimic în privința rezultatului? 157

De ce se întâmplă că oamenii sinceri, politicoși și buni la suflet suferă și sunt neglijați? De ce oamenii vicleni, lacomi și răi prosperă și sunt respectabili? Este acesta rezultatul karmei din viața anterioară, al sorții? 161

Nu se poate argumenta că nu ar trebui să interferezi cu acea karma, cu forțele sale naturale de cauză și efect? Sau este acesta totodată modul prin care existența aduce o astfel de posibilitate la îndemâna lumii care evoluează, a sufletului care evoluează? 163

Există o vorbă sufistă care spune: „Nici o ființă umană nu-și poate evita soarta. Aceasta este o lume a limitărilor – binecuvântați sunt cei care capătă o fărâmbă din infinit, în ciuda acestui fapt”.

Un astrolog și compozitor renumit, Dane Rudhyar, care era prieten cu Georges Gurdjieff, a spus: „Vechea concepție a astrologiei – că experiența li se întâmplă ființelor umane – nu este adevărată. Din contra, ființele umane se materializează prin experiențele lor”. Observația mea este că fiecare astrolog care are suficient curaj va descoperi că Gurdjieff are dreptate când afirmă că „omul este o mașină”. 170

5. În căutarea libertății. 181

Te-am auzit odată afirmând că folosirea greșită a libertății este dăunătoare. Cum poate fi folosită greșit libertatea? 181

Mult timp am căutat cu disperare adevărul spiritual. În ciuda a ceea ce am considerat a fi multe experiențe spirituale, am rămas nemulțumit și disperat. În ultima vreme, dorințele mele arzătoare pentru experiențe spirituale și pentru roadele acestor experiențe au dispărut încet-încet. Acum mă bucur doar de viața de fiecare zi și de tot ce se întâmplă în ea – de o masă gustoasă, de o plimbare la țară, de un hohot de râs alături de cineva pe care-l iubesc și așa mai departe. Oare devin leneș pe drumul către iluminare? Poți vorbi puțin despre diferența dintre a adormi și a lăsa lucrurile în voia lor? 189

Să stai în tăcere, fără să faci nimic, privind cum crește iarba – și poate să ațipești – este suficient?

Te-am auzit cândva spunând că ne creăm propriile vieți, iadul nostru și nefericirea noastră, și că noi suntem răspunzători pentru asta. Dacă a sta în tăcere este cu adevărat suficient, atunci unde se potrivesc

„efortul“ și „disciplina“? Atunci, dacă facem ceva, ce „facem“? Putem face ceva sau doar visez că fac ceva? Cumva, simt că m-am săturat. Dar mă voi trezi la un moment dat într-o stare de letargie și indiferență, în care nu voi putea vedea dragostea și frumusețea? 192

Există vreo altă cale, fără moarte și nesiguranță? 201

Nu-mi este clară diferența dintre individualitate și personalitate. Ce rămâne, dacă rămâne ceva, din individ după plecarea egoului? 209

Cum să devii integrat? 214

Epilog	229
Pentru informații suplimentare	233
Despre Osho	235
Despre Stațiunea de Meditație Osho	237

Misterul „Cine sunt eu?”

„Cine sunt eu?” – Iată întrebarea pe care trebuie să ți-o pui în profunzimea ființei tale. Trebuie să fii acordat la această întrebare. Trebuie să vibreze în tine, să-ți pulseze în sânge, în celule. Trebuie să devină un semn de întrebare în chiar sufletul tău.

Iar când mintea va tăcea, vei ști. Nu pentru că vei primi unele răspunsuri în cuvinte, nici că vei putea scrie în carnețel: „Acesta este răspunsul”. Nici că vei putea să-i spui cuiva: „Acesta este răspunsul”. Dacă-l poți spune cuiva, nu este răspunsul. Dacă-l poți scrie într-un carnețel, nu este răspunsul.

Când ți se ntâmplă să ai răspunsul adevărat, va fi atât de existențial, încât nu-l vei putea exprima.



**Eu însumi sunt o întrebare. Nu știu cine sunt. Ce să fac?
Unde să mă duc?**

Rămâi cu întrebarea. Nu face nimic și nu pleca nicăieri; și nu începe să crezi în orice răspuns. Rămâi cu întrebarea în minte.

Este unul dintre cel mai greu lucruri de făcut – să rămâi cu întrebarea și să nu cauți răspunsul. Pentru că mintea este foarte vicleană, îți poate da un răspuns fals. Te poate consola; îți poate da ceva de care să te agăți; și-atunci întrebarea nu are răspuns, ci este doar suprimată. Continui prin a crede în răspuns, iar întrebarea îți rămâne adânc în inconștient ca o rană. Vindecarea nu a avut loc.

Dacă rămâi cu întrebarea, nu spun că vei primi și răspunsul. Nimeni nu a primit vreodată un răspuns. Dacă rămâi cu întrebarea, în cele din urmă întrebarea dispare. Nu pentru că ai fi primit răspunsul; nu există răspuns. Nici nu are cum să existe, pentru că viața este un mister. Dacă există răspunsuri, atunci viața nu mai este un mister.

Nu are răspuns, nu poate fi rezolvată. Nu este un puzzle, ci un mister. Aceasta este diferența dintre un puzzle și un mister. Un puzzle poate fi rezolvat, indiferent cât de greu ar fi. Misterul nu poate fi rezolvat – dar nu pentru că ar fi dificil. Este foarte simplu, dar natura lui îl face să fie de nerezolvat.

Rămâi cu întrebarea – în stare alertă, conștient, dar fără să cauți, fără să încerci să găsești un răspuns. Urcușul e greu, dar dacă poți să faci asta... se poate. Eu am reușit. Toți cei care și-au desființat întrebările au reușit. Conștiența însăși, focul conștienței arde întrebarea. Soarele conștienței topește întrebarea; aceasta dispare, se evaporă. Brusc, într-o zi, descoperi că sunt acolo și că întrebarea nu mai există. Nu înseamnă că întrebarea a fost înlocuită cu un răspuns. Nu există răspuns.

Dar întrebarea a dispărut pur și simplu. Ești acolo și nu ai o întrebare. Acesta este răspunsul.

Tu, fără o întrebare, acesta este răspunsul. Nu că ai fi în stare să spui cine ești – vei râde la această întrebare. Întrebarea devine pur și simplu absurdă. În primul rând, chiar faptul că a trebuit să pui întrebarea a fost greșit. Dar acum nu poți înțelege asta; trebuie să-ți pui întrebarea. Chiar foarte intens. Pune-ți întrebarea, dar nu cere răspunsul.

Aceasta este diferența dintre teologie și religiozitate. Teologia îți dă răspunsul; religiozitatea îți dă conștientă. Teologia îți furnizează răspunsuri – gata făcute, manufacturate, șlefuite, perfecte. Religiozitatea nu-ți dă nici un răspuns; te ajută doar să te adâncești mai mult în întrebare. Cu cât te adâncești mai mult în întrebare, cu atât vei constata că se topește și dispare. Iar când dispare întrebarea, se eliberează în tine o imensă energie. Ești acolo, fără nici o întrebare.

Iar atunci când nu este întrebare, desigur, nu este nici minte. Minte este cea care pune întrebări. Când nu există întrebări, mintea dispare și ea – conștiință pură – doar cerul fără nori, flacăra fără foc.

Aceasta este dumnezeirea. Asta este un Buddha; asta este un Hristos. Amintiți-vă, repet iar și iar: Buddha nu a găsit răspunsul; de aceea Buddha nu răspunde niciodată la întrebările esențiale. Îl întrebi „Există Dumnezeu?” Va evita întrebarea, nu va răspunde. Îl întrebi: „Ce se întâmplă când moare cineva?” Va evita răspunsul, va începe să vorbească despre alte lucruri. Nu va răspunde.

Nu este metafizician și nici filosof. S-a confruntat cu întrebarea și întrebarea a dispărut. Întrebarea dispare cum dispare întunericul când aprinzi o lumină, când aduci o lampă. Adu mai multă conștientă întrebării.

Vei spune: „Eu însumi sunt o întrebare“. Minunat! Așa și trebuie să fie – redu toate întrebările la întrebarea de bază: Cine sunt eu? Nu te plimba pe lângă zidurile periferice cu întrebări precum „Cine a făcut lumea? De ce a fost creată lumea?“ Sunt întrebări fără sens. Treci direct la întrebarea de bază, fundamentală: Cine sunt?

Cine? Lasă-ți conștiința să pătrundă întrebarea, ca o săgeată care se înfige mai adânc și mai adânc și mai adânc. Și nu te grăbi să afli răspunsul – pentru că mintea este vicleană; dacă ești grăbit, nu ai răbdare, mintea îți poate da un răspuns. Mintea poate cita texte sfinte; este diavol! Poate spune: „Da, ești bun, ești conștiință pură, ești adevărul suprem, un suflet etern, o ființă fără moarte“. Aceste răspunsuri îți pot distruge căutarea.

Cel care caută trebuie să fie conștient de răspunsurile gata făcute. Sunt mereu la dispoziție; ți se pun pe tavă din toate părțile. De fapt, mintea ta a fost deja condiționată. Răspunsurile ți s-au dat înainte ca tu să fi pus întrebarea.

Copilul mic – nu a întrebat cine este Dumnezeu, dar i se dă deja răspunsul; el este condiționat. El nu a întrebat – întrebarea nu s-a formulat încă, dar deja răspunsul este dat. Mulți oameni continuă să creadă în aceste răspunsuri pe tot parcursul vieții, dar niciodată nu își pun întrebarea ei înșiși.

Dacă nu ai pus tu întrebarea, tot ceea ce știi sunt niște prostii. Aruncă-le la groapa de gunoi, toate cunoștințele

tale – pentru că în realitate nu există cunoștințe, există doar cunoaștere. Nu există răspuns, ci doar o stare de conștientă în care întrebarea dispare. Doar o claritate, o claritate a viziunii și a percepției, o claritate a ochilor, poți vedea clar prin toate – dar nu ca să afli un răspuns undeva.

Existența este atât de vastă, de misterioasă... și este bine că e așa. Gândește-te la nefericirea de a fi găsit răspunsul. Atunci viața nu ar mai merita trăită; nu ar avea nici un sens. Pentru că nu poți găsi răspunsul, viața continuă și are un sens infinit. Dumnezeu nu este răspunsul, dumnezeirea este starea ființei în care întrebarea a dispărut. Dumnezeirea este starea non-miștii.

Rămâi cu întrebarea. Sunt aici să te ajut să rămâi cu întrebarea. Nu-ți voi da nici un răspuns; ai deja prea multe. Nu te voi mai împovăra și eu. Sunt aici să te învăț procesul dezînvățării răspunsurilor pe care le-ai asimilat, pentru ca întrebarea să devină limpede ca cristalul; pentru ca întrebarea să devină autentică și să îți aparțină; pentru ca întrebarea să apară din profunzimea ființei tale.

Rămâi cu ea. Nu te muta din loc în loc; nu te grăbi. Ai răbdare. Lasă întrebarea să devină însoțitorul tău permanent.

Este singura disciplină pe care o predau: disciplina de a pune sub semnul întrebării, fără a ne grăbi să aflăm răspunsul.

Este frumos să rămâi cu întrebarea, pentru că răspunsurile te corup. Îți distrug inocența; îți distrug necunoașterea pură. Îți umplu mintea cu teorii, cuvinte, dogme; atunci nu mai ești virgin. Toate acestea te corup. Întrebarea este pură; nu te corupe. De fapt, îți intensifică puritatea; te face din ce în ce mai clar.

Fii conștient de întrebare. Nu să te întrebi mereu „Cine sunt?” Nu să o verbalizezi. Lasă întrebarea să existe fără nici o verbalizare. Las-o să existe precum respirația; să fie precum ființa ta. Las-o să fie acolo, tăcută, dar continuă, ca și cum ai fi însărcinat cu ea. Într-o zi, dacă ai trăit suficient cu întrebarea, aceasta va începe să dispară. Se evaporă, exact ca în clipa în care vine dimineața și soarele răsare, iar stropii de rouă încep să dispară. Când conștiința devine un foc, o lumină intensă, întrebarea începe să dispară.

Iar când întrebarea a dispărut, nu poți spune cine ești, dar știi. Nu este cunoștință; este *cunoaștere*. Nu poți răspunde, dar știi. O poți dansa; dar nu-i poți oferi răspuns. O poți zâmbi; dar nu-i poți oferi răspuns. O vei trăi, dar nu poți răspunde la ea.

Trăiesc adesea cu sentimentul că nu fac ceva ce ar trebui să fac, sau că fac ceva ce nu ar trebui să fac; că ceva trebuie să se schimbe, și repede – îngrijorare de școlar care se teme că nu va obține nota de trecere și va fi exmatriculat.

Așa am fost crescuți toți. Întreaga noastră educație primită – în familie, în societate, în școală, la liceu, la universitate – creează tensiuni în noi. Iar tensiunea fundamentală este că nu faci ceea ce ar trebui să faci.

Apoi tensiunea persistă toată viața; te urmărește ca un coșmar, continuă să te bântuie. Nu te va lăsa nicio dată în pace, nu-ți va permite să te relaxezi. Dacă te relaxezi, îți va spune: „Ce faci? Nu este cazul să te relaxezi;

ar trebui să faci ceva". Dacă faci ceva, îți va spune: „Ce faci? Ai nevoie să te odihnești, e obligatoriu, altfel o iei razna, deja ai ajuns la limită”.

Dacă faci un lucru bun, îți va spune: „Ești nesăbuit. Dacă faci bine nu câștigi nimic, oamenii te vor înșela“. Dacă faci un lucru rău, îți va spune: „Ce faci? Îți pregătești drumul spre iad, vei suferi pentru asta“. Nu te va lăsa niciodată în pace; indiferent ce vei face, va fi acolo tot timpul și te va condamna.

Acest osânditor ți-a fost implantat. Este cea mai importantă calamitate care a lovit umanitatea. Dacă nu ne descotorosim de acest osânditor din interiorul nostru nu putem fi cu adevărat oameni, nu putem fi bucuroși cu adevărat și nu putem participa la sărbătoarea acelei existențe.

Nimeni nu te poate scăpa de el, doar tu poți face asta. Și nu este doar problema celui care pune întrebări, este problema aproape fiecărei ființe umane. Indiferent de țara în care te-ai născut, indiferent de religia căreia îi aparții, nu contează – catolic, comunist, hinduist, mahomedan, jainist, budist, nu contează cărei ideologii îi aparții, esențialul este același. Esențialul este să crezi o dualitate în tine, pentru ca o parte să o condamne mereu pe cealaltă. Dacă o urmezi pe prima, cealaltă va începe să te condamne. Ești într-un conflict intern, într-un război civil.

Trebuie să abandonezi acest război, altfel vei trece pe lângă întreaga frumusețe, binecuvântare a vieții. Nu vei putea râde niciodată în voia inimii, nu vei fi capabil să iubești, nu vei trăi nimic plener. Și doar trăind plener este